

Dosarul nr. 2ra-1245/22
2-20140845-01-2ra-05092022

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru – M. Țurcan
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – D. Băbălău, I. Dutca, N. Budăi

DECIZIE

01 februarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

În componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Dumitru Mardari
Victor Burduh
Maria Ghervas

examinând recursul declarat de Vitalie Legalec, reprezentat de avocatul Gabriela Kornacker,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Vitalie Legalec împotriva companiei aeriene „Air Moldova” societate cu răspundere limitată cu privire la anularea ordinelor cu privire la suspendarea contractului individual de muncă, aplicarea sancțiunii disciplinare mustrare aspră, ordinului de concediere, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru absența forțată de la serviciu, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 02 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Vitalie Legalec și s-a menținut hotărârea din 23 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care s-a respins acțiunea ca fiind nefondată,

constată:

La 10 noiembrie 2020, Vitalie Legalec, reprezentat de avocatul Gabriela Kornacker, a depus cerere de chemare în judecată, concretizată pe parcursul examinării cauzei, împotriva companiei aeriene „Air Moldova” societate cu răspundere limitată (în continuare CA „Air Moldova” SRL) cu privire la anularea ordinelor cu privire la suspendarea contractului individual de muncă, aplicarea sancțiunii disciplinare mustrare aspră, ordinului de concediere, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru absența forțată de la serviciu, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată (vol. I, f.d. 3-9, 177-179).

În motivarea acțiunii a invocat că, prin contractul individual de muncă nr. 1008 din 13 septembrie 2017 a fost angajat la ÎS CA „Air Moldova” în funcția de tehnician aviație deservire frâne și roți, Secția deservire componente nave aeriene și echipament la sol, Departamentul tehnic.

Prin acordul adițional nr. 1 din 22 decembrie 2017 la contractul individual de muncă nr. 1008 din 13 septembrie 2017, începând cu data de 22 decembrie 2017, Vitalie Legalec a fost transferat în funcția de manager pentru instruirea personalului tehnic, Departamentul training, cu stabilirea din această dată a unui salariu în mărime de 8 820 de lei.

Prin acordul adițional nr. 2 din 23 octombrie 2018, începând cu data 23 octombrie 2018, Vitalie Legalec a fost transferat din Departamentul training în Departamentul tehnic, în funcția de manager pentru instruirea personalului tehnic.

Prin acordul adițional nr. 3 din 17 iunie 2019, începând cu 17 iunie 2019 Vitalie Legalec a fost transferat în Departamentul calitate, în funcția de auditor superior, cu salariul de bază lunar în mărime de 11 550 de lei.

Prin ordinul nr. 103/p din 20 iulie 2020, lui Vitalie Legalec, care deținea funcția de auditor superior în Departamentul calitate, i s-a stabilit un spor de 100% din salariul tarifar al funcției cumulate de manager pentru instruirea personalului tehnic, Departamentul tehnic, începând cu data de 20 iulie 2020, pe o perioadă cât această funcție era vacantă, în conformitate cu art. 156 din Codul muncii. Ordinul respectiv i-a fost adus la cunoștință lui Vitalie Legalec la 19 august 2020.

Reclamantul a menționat că ordinul nr. 103/p din 20 iulie 2020 indică asupra faptului că începând cu data de 20 iulie 2020 cumula funcția de inginer aviație (documentație tehnică) categoria III de calificare, serviciul engineering și planificare, deservire tehnică nave aeriene, Departamentul tehnic, pe perioada cât această funcție era vacantă, cu stabilirea sporului de 50% din salariul tarifar al funcției cumulate, conform art. 156 din Codul muncii.

Vitalie Legalec a remarcat că, prin scrisoarea nr. 1208/02 datată cu 19 august 2020, angajatorul i-a solicitat, în conformitate cu art. 208 alin. (1) din Codul muncii, prezentarea unei explicații în formă scrisă privind atitudinea neglijentă și ignorantă față de îndeplinirea atribuțiilor funcționale, și anume pe faptul:

- încălcărilor sarcinilor și atribuțiilor de serviciu a personalului din Departamentul calitate care vizează direct funcția de auditor superior și care ar fi putut duce la apariția riscului de suspendare a certificatului de operator aerian;

- netransmiterii lunar către Autoritatea Aeronautică Civilă datelor/informațiilor care detaliază revalidările certificatelor AML ce cad sub incidența Excepției nr. 1 din 29 mai 2020, anexa 4 (c);

- emiterii autorizărilor de certificare JAR-145 pentru personalul de întreținere cu termenul licențelor AML expirate, astfel fiind încălcate prevederile legale JAR-145.35 (f), JAR-66.40;

- neținerea evidenței informației complete privind datele din fișierele personalului autorizat pentru certificare, astfel fiind încălcate cerințele reglementării JAR-145.35 (h);

- deficiențelor în procesarea rezultatelor auditurilor efectuate în cadrul companiei precum și deficiențelor în procesul de comunicare și atitudine neprofesională.

Prin ordinul nr. 125/p din 19 august 2020, CA „Air Moldova” SRL a declanșat o anchetă de serviciu și a dispus suspendarea, începând cu data de 19 august 2020, pe perioada anchetei de serviciu, a contractului individual de muncă din 13 septembrie 2017 încheiat cu Vitalie Legalec, conform art. 75, art. 78 alin. (2) lit. a), art. 79, art. 208 alin. (2) și art. 354-356 din Codul muncii.

Conform ordinului dat, suspendarea contractului de muncă a fost însoțită de suspendarea prestării muncii de către salariat în cadrul entității, suspendarea tuturor plăților drepturilor salariale (salariu, sporuri, alte plăți) de către angajator.

Reclamantul a menționat că, la 20 august 2020, a prezentat angajatorului explicații în formă scrisă, prin care a negat acuzațiile aduse, dând un răspuns detaliat în privința fiecărei pretense încălcări imputate.

Ulterior, la 18 septembrie 2020, lui Vitalie Legalec i s-a adus la cunoștință ordinul nr. 168/p din 16 septembrie 2020, prin care i-a fost aplicată sancțiune disciplinară sub formă de mustrare aspră, pentru încălcarea disciplinei muncii exprimată prin nerespectarea prevederilor art. 9 alin. (2) lit. a) și lit. d), precum și a art. 201 din Codul muncii.

De asemenea, reclamantul a indicat că, prin scrisoarea nr. 1360/02 din 17 septembrie 2020, fără a i se aduce la cunoștință ordinul despre aplicarea sancțiunii sub formă de mustrare aspră, angajatorul i-a cerut explicații cu privire la „inițierea procedurii de nominalizare a lui Vitalie Legalec în altă companie aeriană, în anumite domenii din cadrul operațiunilor aeriene comerciale de transport. Or, această conjunctură denotă angajarea în altă companie aeriană, fapt ce prezumă încălcarea pct. 1.5 al contractului individual de muncă nr. 1008 din 13 septembrie 2017”.

Prin răspunsul în formă scrisă din 21 septembrie 2020, Vitalie Legalec a adus la cunoștință angajatorului că pct. 1.5 al contractului individual de muncă, care interzice munca prin cumul în cadrul altor societăți, de fapt contravine prevederilor Codului muncii și reprezintă o clauză abuzivă, fiind nulă de drept.

Prin ordinul nr. 170/p din 22 septembrie 2020, Vitalie Legalec a fost concediat din funcția de auditor superior din cadrul Departamentului calitate pentru absența fără motive întemeiate de la lucru timp de 4 ore consecutive (fără a ține cont de pauza de masă) în timpul zilei de muncă, în temeiul art. 86 alin. (1) lit. h) din Codul muncii.

Deopotrivă, odată cu concedierea din funcția de bază de auditor superior, Departamentul calitate al CA „Air Moldova” SRL, a fost concediat și din celelalte două funcții pe care le deținea prin cumul în cadrul companiei.

Reclamantul a notat că, la 29 septembrie 2020, a expediat la adresa angajatorului cerere prin care a solicitat transmiterea sau expedierea unui șir de înscrisuri ce se referă la Vitalie Legalec, în termeni proximi, dar nu mai târziu de 15 zile.

Prin răspunsul nr. 1515/02 din 12 octombrie 2020, CA „Air Moldova” SRL a refuzat furnizarea actelor solicitate de reclamant sau să le pună la dispoziție în oricare alt mod, motivând prin faptul că legislația muncii nu impune obligativitatea angajatorului de a furniza materialele anchetei de serviciu, decât în cazul anchetelor ce vizează răspunderea materială a salariatului. Cu referire la celelalte acte solicitate, angajatorul a menționat că Vitalie Legalec dispune de ele.

În opinia reclamantului, atitudinea angajatorului este o încercare de a-i îngrădi accesul la justiție.

Reclamantul Vitalie Legalec a solicitat prin cererea de chemare în judecată:

- anularea ordinului nr. 125/p din 19 august 2020 cu privire la suspendarea contractului individual de muncă din 13 septembrie 2017 încheiat între CA „Air Moldova” SRL și Vitalie Legalec, auditor superior, Departamentul calitate, ca ilegal și neîntemeiat;

- anularea ordinului nr. 168/p din 16 septembrie 2020 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare în privința lui Vitalie Legalec sub formă de mustrare aspră, pentru încălcarea disciplinei muncii, exprimată în nerespectarea prevederilor art. 9 alin. (2) lit. a), d) și art. 201 din Codul muncii, ca ilegal și neîntemeiat;

- anularea ordinului nr. 170/p din 22 septembrie 2020 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare în privința lui Vitalie Legalec sub forma desfacerii din data de 22 septembrie 2020 a contractului individual de muncă nr. 1008 din 13 septembrie 2017, încheiat între CA „Air Moldova” SRL și Vitalie Legalec, auditor superior, Departamentul calitate, conform prevederilor art. 86 alin. (1) lit. h) din Codul muncii, pentru absența fără motive întemeiate de la lucru timp de 4 ore consecutive (fără a ține cont de pauza de masă) în timpul zilei de muncă, ca ilegal și neîntemeiat;

- repunerea lui Vitalie Legalec în funcțiile anterior deținute concedierii ilegale, și anume în funcția de bază – auditor superior, Departamentul calitate al CA „Air Moldova” SRL și în restul funcțiilor cumulate – manager pentru instruirea personalului tehnic și inginer aviație (documentație tehnică) categoria III de calificare;

- încasarea salariului pentru lipsa forțată de la muncă începând cu data concedierii – 22 septembrie 2020 și până la data repunerii efective în funcția anterior deținută, reieșind din salariul mediu de 11 048 de lei;

- încasarea din contul CA „Air Moldova” SRL în beneficiul său a sumei de 100 000 de lei, cu titlu de reparare a prejudiciului moral pentru eliberarea ilegală din serviciu și privarea ilegală de posibilitatea de a munci;

- constatarea faptului lezării dreptului la informare a lui Vitalie Legalec de către CA „Air Moldova” SRL cu repararea prejudiciului moral cauzat prin refuzul prezentării actelor solicitate, estimat la suma de 20 000 de lei;

- compensarea cheltuielilor de judecată (vol. I, f.d. 3-9, 177-179).

Prin încheierea din 08 aprilie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis renunțul reclamantului la pretenția din acțiune cu privire la constatarea faptului lezării dreptului la informare a lui Vitalie Legalec de către CA „Air Moldova” SRL cu repararea prejudiciului moral cauzat prin refuzul prezentării actelor solicitate, estimat la suma de 20 000 de lei și s-a încetat procesul în această parte (vol. I, f.d. 188-189).

Prin hotărârea din 23 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a respins acțiunea depusă de Vitalie Legalec, reprezentat de avocatul Gabriela Kornacker, ca nefondată (vol. I, f.d. 248, vol. II, f.d. 7-22).

La 29 decembrie 2021, în interiorul termenului prevăzut la art. 362 din Codul de procedură civilă, Vitalie Legalec, reprezentat de avocatul Gabriela Kornacker, a depus prin intermediul poștei electronice cerere de apel împotriva hotărârii din 23 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (vol. II, f.d. 4, 5-6).

Prin decizia din 02 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Vitalie Legalec, reprezentat de avocatul Gabriela Kornacker și s-a menținut hotărârea din 23 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (vol. II, f.d. 77, 78-102).

În consolidarea soluțiilor instanțele inferioare au considerat ca neîntemeiate argumentele reclamantului în partea ilegalității ordinului nr. 125/p din 19 august 2020 cu privire la suspendarea contractului individual de muncă, or, acesta cuprinde principalele teze necesare, decizia de suspendare aparținând exclusiv

competenței angajatorului, iar în speță angajatorul nu a încălcat exigențele legale aferente. De altfel, legea nu distinge careva criterii, care ar orienta părțile raportului de muncă, când este sau nu este cazul, de a suspenda contractul individual de muncă pentru perioada anchetei de serviciu.

La fel, instanțele inferioare au apreciat ca nefondat argumentul, precum că Vitalie Legalec, în lipsa temeiurilor legale, a fost înlăturat din toate funcțiile cumulate, în pofida faptului că aceste funcții nu aveau nici o legătură cu ancheta de serviciu inițiată pe pretinsele abateri disciplinare comise în funcția de auditor superior, Departamentul calitate. Or, potrivit ordinul nr. 125/p din 19 august 2020 s-a ordonat suspendarea din data de 19 august 2020, pe perioada anchetei de serviciu, a contractului individual de muncă din 13 septembrie 2017, încheiat între CA „Air Moldova” SRL și Vitalie Legalec, auditor superior, Departamentul calitate, iar acordurile adiționale la contractele individuale de muncă fiind parte integrantă la contractul individual de muncă nr. 1008 din 13 septembrie 2017.

Cu referire la pretenția privind anularea ordinului nr. 168/p din 16 septembrie 2020 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare sub formă de muștrare aspră, instanțele inferioare au notat că Codul aerian și Reglementările Aeronautice civile RAC-OAC, certificarea operatorilor aerieni, Manual Operațional de Zbor (Flight Operations Manual), conțin reguli, instrucțiuni și recomandări pentru personalul operațional la exercitarea atribuțiilor sale. Manualul întreprinderii este unul din mijloacele prin care angajații agentului aeronautic sunt informați cu privire la sarcinile și responsabilitățile lor în ceea ce privește siguranța, astfel încât fiecare secțiune definește responsabilități clare.

Astfel, prevederile Manualului de Monitorizare a Conformității, ediția 01, Amendamentul 00 din 08 octombrie 2019, elaborat de către CA „Air Moldova” SRL și acceptat de către Autoritatea Aeronautică Civilă, cap. 4 pag.13, stabilește o listă întreagă de atribuții care le avea reclamantul Vitalie Legalec și care trebuia să le îndeplinească.

Așa, instanțele inferioare nu au acceptat argumentele lui Vitalie Legalec, precum că angajatorul nu a putut face o claritate și nu a demonstrat care au fost obligațiile de serviciu concrete ale lui Vitalie Legalec. Cu atât mai mult că, reclamantul activează în cadrul companiei din anul 2017 și anterior nu a invocat faptul că nu îi sunt clare atribuțiile și obligațiile de serviciu.

Respectiv, lipsa unei fișe a postului funcției deținute de Vitalie Legalec nu este determinantă pentru întinderea atribuțiilor sale funcționale, ținând cont că Manualele indicate supra descriu care sunt atribuțiile funcționale a acestuia. Ba mai mult ca atât, în cadrul ședinței de judecată reclamantul a recunoscut că îi este cunoscut conținutul acestora, iar în funcția de auditor chiar a participat la elaborarea Manualului de management al menținerii navigabilității și prezentare al întreprinderii cu atribuții de întreținere (MME&MOE) a CA „Air Moldova” SRL cu atribuirea codului MLD.MME&MOE-11.01, precum și că efectuează instruirea personalului și primește examenele personalului navigant.

Instanțele inferioare au remarcat că în rezultatul anchetei de serviciu s-a constatat, că Vitalie Legalec și-a îndeplinit cu neglijență atribuțiile de serviciu prevăzute de funcția sa de auditor superior, Departamentul calitate, iar în consecință, prin ordinul nr. 168/p din 16 septembrie 2020, corect în privința lui Vitalie Legalec a fost aplicată sancțiunea disciplinară, conform art. 206 alin. (1) lit. c) din Codul muncii, pentru încălcarea disciplinei muncii exprimată prin nerespectarea prevederilor art. 9 alin. (2) lit. a), d) și art. 201 din Codul muncii.

Instanțele inferioare au constatat că ordinul nr. 168/p din 16 septembrie 2020 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare mustrare aspră, conține explicații asupra tuturor încălcărilor admise, prin prisma obligațiile aferente funcției deținute.

La fel, nu constituie temei privind anularea ordinului nr.168/p din 16 septembrie 2020 cu privire la aplicarea în privința lui Vitalie Legalec a sancțiunii disciplinare sub formă de mustrare aspră corespunde cerințelor de formă și conținut impuse de lege, conține explicații asupra tuturor încălcărilor admise, prin prisma obligațiile aferente funcției deținute de salariat, iar în pct. 5 este indicat modul și termenul de contestare în instanța de judecată competentă, potrivit legislației în vigoare.

Cu referire la pretenția privind anularea ordinului nr.170/p din 22 septembrie 2020 cu privire la aplicarea în privința lui Vitalie Legalec a sancțiunii disciplinare de desfacere a contractului individual de muncă, instanțele inferioare au reținut că, la 16 septembrie 2020, prin ordinul nr. 169/p angajatorul a reluat, din data de 17 septembrie 2020, activitatea de muncă a lui Vitalie Legalec, în baza contractului individual de muncă din 13 septembrie 2017 (vol. I, f.d. 125). Acest ordin a fost plasat pe site-ul oficial al companiei, la 16 septembrie 2020, ora 14.50. Totodată, la 16 septembrie 2020, după plasarea ordinului pe site-ul oficial al companiei, colaboratorul Secției personal, dna Tatiana Răducan, l-a telefonat de nenumărate ori pe Vitalie Legalec pentru a-l informa să se prezinte a doua zi la secție, pentru a-i aduce la cunoștință ordinele care-l vizează, rezultatele anchetei de serviciu și despre reluarea activității de muncă, însă, reclamantul nu a preluat apelurile.

Instanțele inferioare au observat că prin Actul privind constatarea refuzului semnării ordinului de reluare a activității de muncă, întocmit de reprezentanții angajatorului, Silvia Capcelea, Tatiana Răducan și Aurelia Adascalita s-a constatat și confirmat că în data de 16 septembrie 2020 și 17 septembrie 2020, Vitalie Legalec a fost contactat telefonic de mai multe ori pentru a i se comunica despre necesitatea de a se prezenta la oficiul central al companiei, Secția personal, în scopul aducerii la cunoștință sub semnătură a ordinului nr. 168/p din 16 septembrie 2020 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare și nr. 169/p din 16 septembrie 2020 cu privire la reluarea activității de muncă (vol. I, f.d. 73).

De asemenea, instanțele inferioare au stabilit că Vitalie Legalec totuși a confirmat că, la 16 septembrie 2020, a fost apelat telefonic de către Tatiana Răducan de la Secția personal, respectiv acesta trebuia să acționeze cu prudența și diligența necesară unui salariat de bună credință și să răspundă la apelul telefonic al reprezentantului angajatorului.

Ulterior, Vitalie Legalec a explicat că, la 17 septembrie 2020, din motive personale era în imposibilitate de a se prezenta la serviciu, deoarece se afla în afara orașului. Însă, la capitolul dat, instanțele inferioare au notat că Vitalie Legalec nu a prezentat probe, care ar confirma faptul că, la 17 septembrie 2020 nu se afla în mun. Chișinău sau că ar fi existat alte motive, care ar justifica imposibilitatea sa de a se prezenta la serviciu.

Astfel, Vitalie Legalec s-a prezentat la Secția personal tocmai la 18 septembrie 2020, ora 08.30-09.30 și a luat cunoștință cu ordinele nr. 168/p din 16 septembrie 2020 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare și nr. 169/p din 16 septembrie 2020 cu privire la reluarea activității de muncă, dar a refuzat să confirme prin semnătură aducerea la cunoștință a ordinului nr.169/p din 16

septembrie 2020, motivând că nu este de acord cu data documentului emis, considerând că acesta urma să fie emis la 19 septembrie 2020 (vol. I, f.d. 73).

În această consecvență, instanțele inferioare au ajuns la concluzia că ordinul nr. 170/p din 22 septembrie 2020 este legal, iar angajatorul corect și întemeiat a aplicat prevederile art. 86 alin. (1) lit. h) din Codul muncii, constatând absența reclamantului fără motive întemeiate de la lucru timp de 4 ore consecutive, la data de 17 septembrie 2020.

La 12 august 2022, Vitalie Legalec, reprezentat de avocatul Gabriela Kornacker, a depus prin intermediul poștei electronice cerere de recurs împotriva deciziei din 02 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei recurate și a hotărârii din 23 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu pronunțarea unei hotărâri noi de admitere integrală a acțiunii în sensul formulat în cererea de chemare în judecată concretizată (vol. II, f.d. 108, 109-117 recto-verso).

În motivarea recursului a reiterat temeiurile de fapt ale speței, suplimentar invocând că instanțele inferioare nu au aplicat legea care trebuia să fie aplicată și au interpretat eronat legea, și anume prevederile art. 75 alin. (4) din Codul muncii coroborate cu normele art. 1 și art. 210 alin. (2) din Codul muncii.

Astfel, prin prisma acestor norme, Vitalie Legalec nu a avut obligația legală de a fi prezent instantaneu la sediul angajatorului când a fost sunat de reprezentanții angajatorului, deoarece ordinul de aplicare a sancțiunii disciplinare se comunică salariatului, sub semnătură, în termen de cel mult 5 zile lucrătoare de la data emiterii. Respectiv, ordinul nr. 169/p din 16 septembrie 2020, de reluare a activității de muncă a lui Vitalie Legalec urma să producă efecte din momentul comunicării, aducerii la cunoștință sub semnătură, dar nu din momentul adoptării. Prin urmare, ordinul nr. 169/p din 16 septembrie 2020 cu privire la reluarea activității muncii se consideră că nu a fost adus la cunoștință salariatului.

În opinia recurentului, în data de 18 septembrie 2020, când s-a prezentat la sediul angajatorului trebuia să i se aducă la cunoștință contra semnătură ordinul de reluare a activității muncii și să fie admis la muncă din acea zi. Însă, în realitate, i s-a înmănat doar ordinul nr. 168/p din 16 septembrie 2020 de aplicare a sancțiunii disciplinare sub formă de mustrare aspră și i s-au solicitat explicații pe faptul neprezentării la muncă în data de 17 septembrie 2020 și dacă mai este angajat prin cumul și la altă companie aeriană.

Vitalie Legalec a menționat că s-a prezent la sediul angajatorului în zilele de 18, 21 și 22 septembrie 2020 (zilele de 19 și 20 septembrie 2020 au fost zile de odihnă), însă, nu i s-a permis accesul la locul de muncă și a fost trimis acasă.

Recurentul a indicat că instanțele inferioare au dat o apreciere arbitrară actului întocmit și semnat de 3 salariați ai CA „Air Moldova” SRL, potrivit căruia Vitalie Legalec a refuzat să primească ordinul nr. 169/p din 16 septembrie 2020 cu privire la reluarea activității muncii în data de 18 septembrie 2020, or, acest act de fapt a fost întocmit doar pentru justificarea concedierii sale ilegale. În realitate, el a insistat să fie admis la muncă, dar nu din ziua emiterii ordinului – 16 septembrie 2020, ci din ziua aducerii la cunoștință – 18 septembrie 2020.

La 05 septembrie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimă CA „Air Moldova” SRL pentru notificare copia recursului declarat de Vitalie Legalec, reprezentat de avocatul Gabriela Kornacker, împotriva deciziei din 02 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, explicându-i dreptul de a depune referință asupra acestuia (vol. II, f.d. 119).

Prin referința din 07 octombrie 2022, CA „Air Moldova” SRL a solicitat declararea recursului lui Vitalie Legalec împotriva deciziei din 02 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău ca fiind inadmisibil.

Prin încheierea din 28 decembrie 2022 a Curții Supreme de Justiție s-a considerat admisibil recursul declarat de Vitalie Legalec împotriva deciziei din 02 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău și s-a transmis Colegiului lărgit pentru examinare în fond.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Dispozitivul deciziei Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat la 02 iunie 2022. Conform extrasului din poșta electronică cu adresa „elena.fortuna@justice.md”, decizia motivată din 02 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată recurentului și reprezentantului acestuia în mod electronic la 22 iunie 2022 (vol. II, f.d. 103). Astfel, Colegiul opinează că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece cererea de recurs a fost depusă electronic la 12 august 2022 (vol. II, f.d. 108).

Conform art. 441 din Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin prisma art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În corespundere cu art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

La caz, Colegiul a considerat inoportună invitarea participanților sau a reprezentanților acestora, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs și în referință au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței efectuarea controlului judiciar al deciziei din 02 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, iar data și ora ședinței a fost plasată pe pagina web a Curții Supreme de Justiție. Totodată, instanța de recurs a opinat că toate punctele de vedere, care puteau exista în această cauză pot fi cercetate și soluționate în mod adecvat pe baza înscrisurilor prezente la dosar. Cu atât mai mult că, în esență, recurentul și intimatul au avut posibilitatea să își prezinte poziția în scris și să răspundă la concluziile părții adverse. Cu titlu subsidiar, nici un participant nu a solicitat audierea publică a cauzei sale (a se vedea, *mutatis mutandis*, Auza Vilho Eskelinen și alții vs Finlanda, 19 aprilie 2007, §§ 72-75; Eriksson vs Suedia, 12 aprilie 2012, §§ 66, 72; Pönkä vs Estonia, 08 noiembrie 2016, §§ 33-34, decizia nr. 95 din 19 decembrie 2016 a Curții Constituționale, §§ 26-27).

Verificând argumentele invocate în recurs, prin prisma materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a ajuns la concluzia că recursul declarat de Vitalie Legalec urmează a fi admis, casate integral decizia din 02 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 23 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul

Centru, cu pronunțarea unei hotărâri noi de admitere parțială a acțiunii, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o hotărâre nouă.

Colegiul consideră imperioase dezideratele Curții Europene a Drepturilor Omului reținute în cauza Zubac v. Croația (hotărârea din 05 aprilie 2018) potrivit cărora, din moment ce preeminența dreptului constituie un principiu fundamental al democrației și al Convenției, nu putea exista nicio așteptare, în baza Convenției sau de altă natură, potrivit căreia Curtea Supremă trebuia să ignore sau să nu aibă în vedere nereguli procedurale evidente.

Cercetând starea de fapt, în baza materialelor din dosar, Colegiul atestă că, prin contractul individual de muncă nr. 1008 din 13 septembrie 2017, Vitalie Legalec a fost angajat la ÎS CA „Air Moldova” în funcția de tehnician aviație deservire frâne și roți, Secția deservire componente nave aeriene și echipament la sol, Departamentul tehnic (vol. I, f.d.10-14).

Prin acordul adițional nr. 1 din 22 decembrie 2017 la contractul individual de muncă nr. 1008 din 13 septembrie 2017, începând cu data de 22 decembrie 2017, Vitalie Legalec a fost transferat în funcția de manager pentru instruirea personalului tehnic, Departamentul training, cu stabilirea din această dată a unui salariu în mărime de 8 820 de lei (vol. I, f.d. 15).

Prin acordul adițional nr. 2 din 23 octombrie 2018, începând cu data 23 octombrie 2018, Vitalie Legalec a fost transferat din Departamentul training în Departamentul tehnic, în funcția de manager pentru instruirea personalului tehnic (vol. I, f.d. 16-17).

Prin acordul adițional nr. 3 din 17 iunie 2019, începând cu 17 iunie 2019 Vitalie Legalec a fost transferat în Departamentul calitate, în funcția de auditor superior, cu salariul de bază lunar în mărime de 11 550 de lei (vol. I, f.d. 18).

Prin ordinul CA „Air Moldova” SRL nr. 103/p din 20 iulie 2020, lui Vitalie Legalec, care deținea funcția de auditor superior în Departamentul calitate, i s-a stabilit un spor de 100% din salariul tarifar al funcției cumulate de manager pentru instruirea personalului tehnic, Departamentul tehnic, începând cu data de 20 iulie 2020, pe o perioadă cât această funcție era vacantă, în conformitate cu art. 156 din Codul muncii. Începând cu această dată, Vitalie Legalec va cumula funcția de inginer aviație (documentație tehnică) categoria III de calificare, serviciul engineering și planificare, deservire tehnică nave aeriene, Departamentul tehnic, pe perioada cât această funcție este vacantă, cu stabilirea sporului de 50% din salariul tarifar al funcției cumulate, conform art. 156 din Codul muncii (vol. I, f.d. 19).

Prin ordinul CA „Air Moldova” SRL nr. 125/p din 19 august 2020 „cu privire la suspendarea contractului individual de muncă”, s-a suspendat din data de 19 august 2020, pe perioada anchetei de serviciu, contractul individual de muncă din 13 septembrie 2017 încheiat între CA „Air Moldova” SRL și Vitalie Legalec, auditor superior, Departamentul Calitate, conform art. 75, art. 78 alin. (2) lit. a), art. 79, art. 208 alin. (2) și art. 354-356 din Codul muncii. Conform ordinului dat, suspendarea contractului de muncă a fost însoțită de suspendarea prestării muncii de către salariat în cadrul entității, precum și

suspendarea tuturor plăților drepturilor salariale (salariu, sporuri, alte plăți) de către angajator (vol. I, f.d. 21).

Prin ordinul CA „Air Moldova” SRL nr. 168/p din 16 septembrie 2020 „privind aplicarea sancțiunii disciplinare lui Vitalie Legalec”, în privința lui Vitalie Legalec a fost aplicată sancțiunea disciplinară, prevăzută de art. 206 alin. (1) lit. c) din Codul muncii, sub formă de muștrare aspră, pentru încălcarea disciplinei muncii, exprimată prin nerespectarea prevederilor art. 9 alin. (2) lit. a) și lit. d), precum și art. 201 din Codul muncii (vol. I, f.d. 23 recto-verso).

Potrivit ordinului CA „Air Moldova” SRL nr. 168/p din 16 septembrie 2020, Comisia pentru organizarea și desfășurarea anchetei de serviciu a stabilit că a avut loc:

- nerespectarea procesului de circulație a documentelor, prin transmiterea către Autoritatea Aeronautică Civilă a unui plan de acțiuni corective neaprobat de către Managerul responsabil;

- planul de acțiuni corective și formularele nu au fost acceptate de către Autoritatea Aeronautică Civilă fapt confirmat prin e-mail-ul transmis de d-l Scutaru, inspector al Autorității Aeronautice Civile, însă, se afirmă că neconformitățile existente au fost recalificate de nivelul 1 și nivelul 2. Vitalie Legalec și-a atribuit competențelor sale această performanță, fapt ce nu corespunde realității, deoarece aceste acțiuni au fost propuse Autorității sub semnătura Directorului general și ulterior acceptate;

- cu toate că Vitalie Legalec specifică, că inspectorii Autorității Aeronautice Civile au verificat un singur dosar, respectiv al inginerului de categoria B1, din documentele prezentate de aceștia și din copiile luate în cadrul auditului, s-au evidențiat 6 persoane verificate, fapt ce nu corespunde celor relatate de Vitalie Legalec;

- la fel, din explicațiile oferite de către salariatul Vitalie Legalec, în mod insolent se menționează despre faptul că acestuia nu i s-a adus la cunoștință ordinul nr. 103/p din 20 iulie 2020. Această afirmație nu corespunde realității și nu își găsește justificare plauzibilă, deoarece ordinul a fost comunicat prin intermediul site-ului instituției;

- atribuirea de către salariatul Vitalie Legalec a propriilor competențe vizând finalizarea cu succes a auditurilor EASA și TCO cu toate că în urma auditului TCO nu s-a putut demonstra monitorizarea efectivă a conformității cu procedurile organizației de întreținere și ale reglementărilor aplicabile naționale pentru menținerea navigabilității;

- tot la subiectul atribuțiilor de serviciu ale funcției deținute, salariatul Vitalie Legalec face declarații contradictorii în explicațiile oferite. Astfel, comunicând expres despre responsabilitățile atribuite funcției deținute, la începutul explicației specifică, că familiarizarea cu atribuțiile de serviciu nu a avut loc în general.

Prin ordinul CA „Air Moldova” SRL nr. 169/p din 16 septembrie 2020 „cu privire la reluarea activității de muncă”, s-a ordonat de a relua, din data de 17 septembrie 2020, activitatea de muncă, în baza contractului individual de muncă din 13 septembrie 2017, încheiat între CA „Air Moldova” SRL și Vitalie Legalec, auditor superior, Departamentul calitate (vol. I, f.d. 125).

Prin ordinul CA „Air Moldova” SRL nr. 170/p din 22 septembrie 2020, s-a desfășurat din data de 22 septembrie 2020 contractul individual de muncă nr. 1008 din 13 septembrie 2017, încheiat între CA „Air Moldova” SRL și Vitalie Legalec,

auditor superior, Departamentul calitate, în temeiul art. 86 alin. (1) lit. h) din Codul muncii, pentru absența fără motive întemeiate de la lucru timp de 4 ore consecutive (fără a ține cont de pauza de masă) în timpul zilei de muncă (vol. I, f.d. 26-27).

Înaintând prezenta acțiune în instanța de judecată, Vitalie Legalec a solicitat prin cererea de chemare în judecată concretizată:

- anularea ordinului nr. 125/p din 19 august 2020 cu privire la suspendarea contractului individual de muncă din 13 septembrie 2017 încheiat între CA „Air Moldova” SRL și Vitalie Legalec, auditor superior, Departamentul calitate, ca ilegal și neîntemeiat;

- anularea ordinului nr. 168/p din 16 septembrie 2020 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare în privința lui Vitalie Legalec sub formă de muștrare aspră, pentru încălcarea disciplinei muncii, exprimată în nerespectarea prevederilor art. 9 alin. (2) lit. a), d) și art. 201 din Codul muncii, ca ilegal și neîntemeiat;

- anularea ordinului nr. 170/p din 22 septembrie 2020 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare în privința lui Vitalie Legalec sub forma desfacerii din data de 22 septembrie 2020 a contractului individual de muncă nr. 1008 din 13 septembrie 2017, încheiat între CA „Air Moldova” SRL și Vitalie Legalec, auditor superior, Departamentul calitate, conform prevederilor art. 86 alin. (1) lit. h) din Codul muncii, pentru absența fără motive întemeiate de la lucru timp de 4 ore consecutive (fără a ține cont de pauza de masă) în timpul zilei de muncă, ca ilegal și neîntemeiat;

- repunerea lui Vitalie Legalec în funcțiile anterior deținute concedierii ilegale, și anume în funcția de bază – auditor superior, Departamentul calitate al CA „Air Moldova” SRL și în restul funcțiilor cumulate – manager pentru instruirea personalului tehnic și inginer aviație (documentație tehnică) categoria III de calificare;

- încasarea salariului pentru lipsa forțată de la muncă începând cu data concedierii – 22 septembrie 2020 și până la data repunerii efective în funcția anterior deținută, reieșind din salariul mediu de 11 048 de lei;

- încasarea din contul CA „Air Moldova” SRL în beneficiul său a sumei de 100 000 de lei, cu titlu de reparare a prejudiciului moral pentru eliberarea ilegală din serviciu și privarea ilegală de posibilitatea de a munci;

- constatarea faptului lezării dreptului la informare a lui Vitalie Legalec de către CA „Air Moldova” SRL cu repararea prejudiciului moral cauzat prin refuzul prezentării actelor solicitate, estimat la suma de 20 000 de lei;

- compensarea cheltuielilor de judecată (vol. I, f.d. 3-9, 177-179).

Prin încheierea din 08 aprilie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, s-a admis renunțul reclamantului la pretenția din acțiune cu privire la constatarea faptului lezării dreptului la informare a lui Vitalie Legalec de către CA „Air Moldova” SRL cu repararea prejudiciului moral cauzat prin refuzul prezentării actelor solicitate, estimat la suma de 20 000 de lei și s-a încetat procesul în această parte (vol. I, f.d. 188-189).

Fiind investită cu judecarea acțiunii în prima instanță, Judecătoria Chișinău, sediul Centru, prin hotărârea din 23 decembrie 2021 a respins acțiunea depusă de Vitalie Legalec, ca nefondată (vol. I, f.d. 248, vol. II, f.d. 7-22).

Prin decizia din 02 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Vitalie Legalec, reprezentat de avocatul Gabriela Kornacker și s-a

menținut hotărârea din 23 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (vol. II, f.d. 77, 78-102).

Rejudecând cauza în ordine de apel, Curtea de Apel Chișinău, prin decizia din 02 iunie 2022, a respins apelul declarat de Vitalie Legalec și a menținut hotărârea din 23 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (vol. II, f.d. 77, 78-102).

Efectuând controlul judiciar al deciziei din 02 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău și al hotărârii din 23 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că instanțele inferioare în parte nu au stabilit corect temeiurile de fapt și de drept ale speței, fapt ce a succedat interpretarea și aplicarea în mod eronat a normelor de drept material pertinente speței, iar drept consecință adoptarea în parte a unei soluții greșite și nemotivate.

Cu referire la pretenția privind anularea ordinului CA „Air Moldova” SRL nr. 125/p din 19 august 2020 „cu privire la suspendarea contractului individual de muncă”, instanța de recurs atestă că în corespundere cu art. 78 alin. (2) lit. a) din Codul muncii, contractul individual de muncă poate fi suspendat din inițiativa angajatorului pe durata anchetei de serviciu, efectuate în condițiile prezentului cod.

Din sensul normei precitate rezultă că dispunerea suspendării raporturilor de muncă la inițiativa angajatorului pe durata anchetei de serviciu este un drept discreționar al angajatorului. Așa, angajatorul are posibilitatea suspendării contractului individual de muncă pentru perioada anchetei de serviciu, decizia aparținând exclusiv competenței acestuia. Cu atât mai mult că, legea nu distinge careva criterii, care ar orienta părțile raportului de muncă, când este sau nu cazul de a suspenda contractul individual de muncă pentru perioada anchetei de serviciu.

În speță, Colegiul observă că, deși, Vitalie Legalec invocă ilegalitatea ordinului CA „Air Moldova” SRL nr. 125/p din 19 august 2020, prin care i-a fost suspendat contractul individual de muncă, acesta nu a dezvoltat nici în cererea de chemare în judecată, nici în cererea de concretizare a pretențiilor, dar nici în explicațiile sale date în cadrul dezbaterilor judecătorești, argumentele de fapt și de drept pe care își întemeiază acest capăt de cerere.

În această ordine de idei, Colegiul consideră că prima instanță și instanța de apel corect au ajuns la concluzia de a respinge ca nefondată această pretenție.

Referitor la capătul de cerere cu privire la anularea ordinului CA „Air Moldova” SRL nr. 168/p din 16 septembrie 2020 „privind aplicarea sancțiunii disciplinare lui Vitalie Legalec”, Colegiul reiterează că, prin acest ordin, lui Vitalie Legalec i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară, prevăzută de art. 206 alin. (1) lit. c) din Codul muncii, sub formă de mustrare aspră, pentru încălcarea disciplinei muncii, exprimată prin nerespectarea prevederilor art. 9 alin. (2) lit. a) și lit. d), precum și art. 201 din Codul muncii.

Conform art. 9 alin. (2) lit. a) și lit. d) din Codul muncii, salariatul este obligat să-și îndeplinească conștiincios obligațiile de muncă prevăzute de contractul individual de muncă și să respecte disciplina muncii.

Articolul 201 din Codul muncii definește „disciplina muncii” ca fiind obligația tuturor salariaților de a se subordona unor reguli de comportare stabilite în conformitate cu prezentul cod, cu alte acte normative, cu convențiile colective,

cu contractele colective și cu cele individuale de muncă, precum și cu actele normative la nivel de unitate, inclusiv cu regulamentul intern al unității.

Colegiul decelează că prin scrisoarea nr. 1208/02 din 19 august 2020, CA „Air Moldova” SRL i-a cerut lui Vitalie Legalec explicații în formă scrisă, în conformitate cu art. 208 alin. (1) din Codul muncii, privind atitudinea neglijentă și ignorantă față de îndeplinirea atribuțiilor funcționale, și anume:

- s-a constatat o serie de încălcări ale sarcinilor și atribuțiilor de serviciu a personalului din Departamentul calitate, care a iscat un potențial risc de suspendare a certificatului de operator aerian;

- nu au fost transmise lunar către Autoritatea Aeronautică Civilă date/informații care detaliază revalidările certificatelor AML ce cad sub incidența Excepției nr. 1 din 29 mai 2020, Anexa 4 (c);

- au fost emise autorizări de certificare JAR-145 pentru personalul de întreținere cu termenul licențelor AML expirate, astfel fiind încălcate prevederile legale JAR- 145.35 (f), JAR - 66.40;

- nu a fost ținută evidența informației complete privind datele din fișierele personalului autorizat pentru certificare, astfel fiind încălcate cerințele reglementării JAR -145.35 (h);

- s-au constatat deficiențe în procesarea rezultatelor auditurilor efectuate în cadrul companiei, precum și deficiențe în procesul de comunicare și atitudine neprofesională.

În partea motivată a ordinului CA „Air Moldova” SRL nr. 168/p din 16 septembrie 2020 este menționat că, analizând informația furnizată în explicațiile salariatului Vitalie Legalec și actele existente pe marginea cazului în speță, Comisia pentru organizarea și desfășurarea anchetei de serviciu a stabilit că următoarele:

- nerespectarea procesului de circulație a documentelor, prin transmiterea către Autoritatea Aeronautică Civilă a unui plan de acțiuni corective neaprobat de către Managerul responsabil;

- planul de acțiuni corective și formularele nu au fost acceptate de către Autoritatea Aeronautică Civilă, fapt confirmat prin e-mail-ul transmis de dl Scutaru, inspector Autoritatea Aeronautică Civilă, însă, se afirmă că neconformitățile existente au fost recalificate de nivelul 1 și nivelul 2, dl Vitalie Legalec atribuindu-și competențelor sale această performanță, fapt ce nu corespunde realității, deoarece aceste acțiuni au fost propuse Autorității sub semnătura Directorului general și ulterior acceptate;

- cu toate că Vitalie Legalec specifică, că inspectorii Autorității Aeronautice Civile au verificat un singur dosar, și anume al inginerului de categoria B1, din documentele prezentate de aceștia și din copiile luate în cadrul auditului, s-au evidențiat 6 persoane verificate, fapt ce nu corespunde celor relatate de Vitalie Legalec;

- la fel, din explicațiile oferite de către salariatul Vitalie Legalec, în mod insolent se menționează despre faptul că acestuia nu i s-a adus la cunoștință ordinul nr. 103/p din 20 iulie 2020. Această afirmație nu corespunde realității și nu își găsește justificare plauzibilă, deoarece ordinul a fost comunicat prin intermediul site-ului instituției;

- atribuirea de către salariatul Vitalie Legalec a propriilor competențe vizând finalizarea cu succes a auditurilor EASA și TCO cu toate că în urma auditului TCO nu s-a putut demonstra monitorizarea efectivă a conformității cu procedurile

organizației de întreținere și ale reglementărilor aplicabile naționale pentru menținerea navigabilității;

- tot la subiectul atribuțiilor de serviciu ale funcției deținute, salariatul Vitalie Legalec face declarații contradictorii în explicațiile oferite. Astfel, comunicând expres despre responsabilitățile atribuite funcției deținute, la începutul explicației specifică, că familiarizarea cu atribuțiile de serviciu nu a avut loc în general (vol. I, f.d. 23 recto-verso).

Potrivit art. 5 din Codul aerian al Republicii Moldova, reglementările aeronautice civile este actul tehnico-normativ, aprobat de către organul central de specialitate în domeniul aviației civile în scopul aplicării cadrului normativ național și al implementării reglementărilor internaționale, care conține norme specifice, standarde, cerințe și proceduri și este executoriu pentru persoanele fizice și juridice care activează în domeniul aviației civile.

Conform Reglementărilor Aeronautice civile RAC-OAC, certificarea operatorilor aerieni, Manualul Operațional de Zbor (Flight Operations Manual) este documentul elaborat de către operatorul aerian care conține reguli, instrucțiuni și recomandări pentru personalul operațional la exercitarea atribuțiilor sale. Manualul întreprinderii este unul din mijloacele prin care angajații agentului aeronautic sunt informați cu privire la sarcinile și responsabilitățile lor în ceea ce privește siguranța, astfel încât fiecare secțiune, să definească responsabilități clare precum și orice restricții.

Astfel, conform prevederilor Manualului de Monitorizare a Conformității, ediția 01, Amendamentul 00 din 08 octombrie 2019, elaborat de către CA „Air Moldova” SRL și acceptat de către Autoritatea Aeronautică Civilă, cap. 4 pag.13, sunt stabilite o listă întregă de atribuții și responsabilitățile pe care le avea Vitalie Legalec și care urma să le îndeplinească și să le respecte în exercitarea funcției sale de auditor.

Totodată, la cap. 1 pag. 12, 13 și cap. 2 pag. 17 se menționează că auditorul are obligația de a evalua informațiile primite pentru a stabili conformitatea cu politicile și standardele CA „Air Moldova” SRL; de a pregăti Raportul de evaluare; de a transmite raportul de evaluare managerului de conformitate și audit; de a asigura stocarea Raportului de evaluare în perioada de timp prescrisă etc.

Conform părții a doua, pag. 2-7, auditorul urmează să determine acțiunile de remediere (dacă există, care trebuie efectuate, să pregătească și să elibereze raportul de audit, totodată acesta trebuie să urmărească progresul în ceea ce privește acțiunile de mediere și dacă aceste sunt efectuate la/sau înainte de data scadentă.

În corespundere cu pct. 1.4.4 (Partea I, pag. 1-13), rolul principal al auditorului operațiuni la sol este de a monitoriza activitatea în domeniul operațiunilor la sol și instruirii personalului terestru.

Punctul 2.2. (Partea 2, pag. 2-17) prevede că, obiectivul Departamentului de monitorizare a conformării Air Moldova este de a efectua audituri la fața locului ca proces de monitorizare a furnizorilor externi de servicii pe baza unui Program anual de monitorizare a conformității. Auditorul Departamentului de monitorizare a conformării este responsabil să ofere furnizorului extern de servicii un formular pentru informațiile privind autocontrolul. Formularul completat este prezentat operatorului de către furnizor, detaliind documentația și implementarea

politicilor, proceselor și procedurilor de management, instruire și operaționale (vol. I, f.d. 97, 98, 99, 101).

Potrivit Manualului privind monitorizarea conformității, Partea 2, pag. 2-7, Planul auditului: „Mai detaliat activitatea de audit vor fi planificate cu mult înainte de momentul pentru care este programat să înceapă un audit. Această planificare va lua în considerare faptul că auditul trebuie să fie structurat și cât mai flexibil posibil, astfel încât să nu aibă un impact negativ asupra activității desfășurate, oferind în același timp posibilitatea de a evalua eficacitatea procedurilor/proceselor auditate.” (vol. I, f.d. 206).

În sensul pct. 1.4.1, managerul de monitorizare a conformității va efectua sau va numi auditorii companiei pentru a efectua audituri regulate, conform cerințelor programului de audit, ale părților operațiunii companiei. Frecvența auditurilor nu poate fi redusă fără acordul Autorității Aeronautice Civile (vol. I, f.d. 207).

Punctul 1.6. Partea 1, pag.7 stipulează că, managerul de instruire a personalului de întreținere a aeronavelor este responsabil pentru păstrarea și stocarea înregistrării personalului de certificare. Managerul de instruire a personalului de întreținere a aeronavelor este, de asemenea, responsabil pentru actualizarea listei personalului de certificare și trimiterea acesteia spre aprobare trimestrială către Autoritatea Aeronautică Civilă (vol. I, f.d. 209).

În corespundere cu pct. 3.13. Partea 3 pag. 19, toți angajații DT urmează un curs de formare inițială timp de 6 luni de la data începerii lucrului în compania aeriană. Instruirea recurentă are loc la fiecare doi ani (vol. I, f.d. 211).

În Partea a 9-a, la pag. 24, este descrisă procedura obținerii JAR-145 și obligațiile funcției managerului de instruire personal. Așa, conform pct. 3. personalul recent angajat cu licență AML valabilă pentru a obține o autorizație de certificare JAR-145 trebuie să urmeze o instruire teoretică și practică privind procedurile organizatorice ale Departamentului tehnic; să prezinte o confirmare oficială (certificat/scrisoare semnate de către șeful sistemului de calitate) a experienței de lucru de cel puțin 6 luni, etc. Pentru a obține Autorizația de certificare JAR-145, candidatul trebuie să prezinte managerului de pregătire a personalului de întreținere a aeronavelor documentele care confirmă conformitatea acestuia cu cerințele JAR-66 și JAR-145 referitoare la drepturile de certificare conferite pentru întreținerea aeronavelor de tipul dat. În cazul unei decizii pozitive a managerului de monitorizare a conformității, managerul de instruire a personalului de întreținere a aeronavelor va elibera candidatului Autorizația de certificare JAR-145 pentru un termen de doi ani, care, însă nu va depăși termenul de valabilitate a AML emise de Autoritatea Aeronautică Civilă a Republicii Moldova.

Conform notei de la pagina 25, Autorizația de certificare JAR-145, emisă de către Departamentul de monitorizare a conformității al CA „Air Moldova” SRL, nu poate depăși autoritățile indicate în AML, eliberate de către Autoritatea Aeronautică Civilă a Republicii Moldova.

Potrivit pct.2 la ordinul Managerului de monitorizare a conformității, validitatea Autorizației de certificare JAR-145, managerul de instruire a personalului de întreținere a aeronavelor va emite o Autorizație de certificare JAR-145 prelungită către titularul acesteia, cu indicarea termenului de valabilitate al acesteia (vol. I, f.d. 213, 214).

Reieșind din aserțiunile expuse supra, instanța de recurs consideră ca lipsit de suport argumentul reclamantului, precum că nu a semnat fișa de post și că atribuțiile de serviciu ale funcției ce o deținea nu sunt clare. Or, Manualele indicate supra descriu cert care sunt atribuțiile de serviciu ale lui Vitalie Legalec. Mai mult ca atât, din conținutul proceselor-verbale ale ședințelor de judecată rezultă că reclamantul Vitalie Legalec a recunoscut în cadrul dezbaterilor judiciare că îi este cunoscut conținutul acestor manuale, iar în calitate de auditor chiar a participat la elaborarea Manualului de management al menținerii navigabilității și prezentare al întreprinderii cu atribuții de întreținere (MME&MOE) a CA „Air Moldova” SRL, cu atribuirea codului MLD.MME&MOE-11.01, și efectuează instruirea personalului și primește examenele personalului navigator.

La fel, se atestă că, Vitalie Legalec a fost transferat în funcția de auditor superior Departamentul calitate în baza raportului acestuia, iar acest fapt denotă că acesta apriori nu putea să nu cunoască care sunt atribuțiile sale funcționale, având în vedere că auditurile se efectuează conform unui plan stabilit, care este aprobat în fiecare an și care urmează a fi respectat de către auditorul responsabil pentru a nu periclita activitatea companiei.

Aderent, Colegiul observă că, prin explicațiile din 20 august 2020, Vitalie Legalec a recunoscut că, datorită îndeplinirii atribuțiilor sale, Autoritatea Aeronautică Civilă a Republicii Moldova a schimbat nivelul gravității neconformităților din nivelul 1 la nivelul 2, menționând că suspendarea lui din funcție îl va împiedica să-și îndeplinească următoarele atribuții: efectuarea auditurilor planificate, înlăturarea neconformităților constatate de către Autoritatea Aeronautică Civilă a Republicii Moldova, imposibilitatea eliberării autorizațiilor JAR-145, etc., iar într-un final suspendarea acestuia pe perioada anchetei de serviciu are ca perspectivă pierderea certificatului operatorului de zbor (vol. I, f.d. 22).

Totodată, este relevant că, la 30 iulie 2020, Autoritatea Aeronautică Civilă a Republicii Moldova a efectuat la CA „Air Moldova” SRL o inspecție inopinată, întru supravegherea menținerii conformității Reglementărilor în vigoare. În rezultat, prin Raportul de Inspecție Aeronautică s-a constatat că, CA „Air Moldova” SRL a încălcat reglementările JAR-145, JAR-66, și anume nu se îndeplinește procedura MME/MOE, p. 1.6, nu este actualizată trimestrial Lista personalului autorizat pentru certificarea din luna 09.2019 (licențele JAR-66 și autorizări de certificare JAR-145 cu termen expirat; managementul CA nu respectă cerințele Exceptării nr. 01 din 29 mai 2020, Anexa 4 (c) de transmitere lunar către Autoritatea Aeronautică Civilă a Republicii Moldova date/informații care detaliază revalidările certificatelor AML, ce cad sub incidența Exceptării; Managementul CA a admis autorizare de certificare JAR-145 pentru personalul de întreținere cu termenul licențelor AML expirate; CA nu deține informația completă privind datele din fișierele personalului autorizat pentru certificare (vol. I, f.d. 74, 76).

Astfel, Autoritatea Aeronautică Civilă a Republicii Moldova a solicitat prezentarea planului de acțiuni corective și preventive până la 12 august 2020, plan care nu a fost prezentat (vol. I, f.d. 77).

Din materialele cauzei rezultă că, în perioada respectivă, Vitalie Legalec deținea funcția de auditor superior și cumula funcția de manager instruire personal. Respectiv, în obligația acestuia era efectuarea auditurilor interne,

stabilirea termenelor și planurilor de efectuare a acestora și pregătirea tuturor actelor pentru prezentarea și aprobarea către Autoritatea Aeronautică Civilă a Republicii Moldova. Iar managerul de instruire a personalului de întreținere a aeronavelor este responsabil de certificarea, păstrarea și stocarea înregistrărilor personalului, și de actualizarea listei de personal de certificare și trimiterea acesteia spre aprobare trimestrial Autorității Aeronautice Civile a Republicii Moldova (vol. I, f.d. 80).

Potrivit art. 13 alin. (3) din Codul aerian, prescripțiile inspectoriale aeronautice sunt executorii pentru persoanele fizice și juridice care activează în domeniul aviației civile. În cazul unei neconformități de nivelul 2, neîndeplinirea în termenul stabilit a prescripției inspectoriale aeronautice face ca neconformitatea respectivă să devină de nivelul 1 și servește drept temei pentru suspendarea sau revocarea certificatului de către autoritatea administrativă de implementare și realizare a politicilor în domeniul aviației civile.

Din norma precitată rezultă că, neîndeplinirea în termen a neconformităților constatate duce la suspendarea sau chiar revocarea certificatului de zbor.

Așa, la 19 august 2020, consilierul directorului general al CA „Air Moldova” SRL pe partea operațională, Nicu Berla, a întocmit o notă-informativă prin care a informat conducerea despre un șir de încălcări ale sarcinilor de serviciu a personalului din Departamentul calitate, care a iscat un potențial risc de suspendare a certificatului de operator aerian, printre care, a fost stabilit faptul neexecutării atribuțiilor de serviciu și executarea necorespunzătoare a sarcinilor de către Vitalie Legalec, auditor superior, Departamentul calitate, cum este:

- nu au fost transmise lunar către Autoritatea Aeronautică Civilă a Republicii Moldova date/informații care detaliază revalidările certificatelor AML, ce cad sub incidența Excepției nr. 1 din 29 mai 2020, Anexa 4 (c);

- au fost emise autorizări de certificare JAR-145 pentru personalul de întreținere cu termenul licențelor AML expirate, astfel fiind încălcate prevederile legale JAR-145.35 (f), JAR-66.40;

- nu a fost ținută evidența informației complete privind datele din fișierele personalului autorizat pentru certificare, astfel fiind încălcate cerințele reglementării JAR-145.35 (h), deficiențe în procesarea rezultatelor auditurilor efectuate în cadrul companiei, deficiențe în procesul de comunicare și atitudine neprofesională.

Astfel, consilierul directorului general al CA „Air Moldova” SRL pe partea operațională, Nicu Berla, a solicitat întreprinderea măsurilor de verificare suplimentară a acțiunilor/inacțiunilor lui Vitalie Legalec (vol. I, f.d. 83).

În consecință, în baza ordinului nr. 124/p din 19 august 2020, directorul general al CA „Air Moldova” SRL a dispus efectuarea anchetei de serviciu (vol. I, f.d. 115).

Ca urmare a dispunerii efectuării anchetei de serviciu, prin scrisoarea din data de 19 august 2020, angajatorul a cerut lui Vitalie Legalec prezentarea unei explicații în formă scrisă privind atitudinea neglijentă și ignorantă față de îndeplinirea atribuțiilor funcționale (vol. I, f.d. 20), iar la 20 august 2020, Vitalie Legalec a înregistrat explicațiile sale scrise (vol. I, f.d. 22).

În rezultatul anchetei de serviciu s-a constatat că Vitalie Legalec s-a manifestat prin îndeplinirea cu neglijență a atribuțiilor de serviciu prevăzute de funcția sa de auditor superior, Departamentul calitate (vol. I, f.d. 117-124).

Instanța de recurs decelează că, prin ordinul nr. 103/p din 20 iulie 2020, Vitalie Legalec, care deținea funcția de auditor superior, Departamentul calitate, începând cu data de 20 iulie 2020 i s-a stabilit un spor de 100% din salariul tarifar al funcției cumulate de manager pentru instruirea personalului tehnic, Departamentul tehnic, pe o perioadă cât această funcție era vacantă, în conformitate cu art. 156 din Codul muncii (vol. I, f.d. 19).

Ordinul dat indică asupra faptului că începând cu această dată Vitalie Legalec va cumula funcția de inginer aviație (documentație tehnică) categoria III de calificare, serviciul engineering și planificare, deservire tehnică nave aeriene, Departamentul tehnic, pe perioada cât această funcție este vacantă.

Instanța de recurs nu poate accepta poziția lui Vitalie Legalec că a luat cunoștință de ordinul nr. 103/p din 20 iulie 2020 la 19 august 2020, or, acest ordin a fost emis în temeiul raportului lui, iar acest fapt denotă că el nu putea să nu cunoască despre emiterea ordinului și că începând cu data de 20 iulie 2020 va cumula o altă funcție.

Aici, este relevant că una dintre încălcările admise și constatate prin raportul Autorității Aeronautice Civile a Republicii Moldova, se referă la certificatele emise JAR-66. Certificatul de întreținere tehnică a aeronavelor al dlui Nicolae Zadzic a expirat la 19 mai 2020 (vol. I, f.d. 182-186), iar conform Excepției Autorității Aeronautice Civile a Republicii Moldova nr. 1 din 29 mai 2020 secțiunea III pct. 5 și pct. 6, certificatele JAR-66 care expiră până la 31 octombrie 2020 pot fi prelungite până la 28 noiembrie 2020 (vol. I, f.d. 139-141).

Anexa nr.1 a Excepției nr. 1 din 29 mai 2020 stabilește la pct. 4 lit. c) modalitatea de înregistrare a extinderii și prelungirea privilegiilor. Astfel, operatorii, organizațiile a căror deținători de certificate cad sub incidența prezentei Excepții, vor transmite lunar Autorității Aeronautice Civile a Republicii Moldova la adresa de e-mail info@gov.md cu subiectul „Date/documente/informație privind excepțiile certificatelor urmare COVID-19” date/informații care detaliază revalidările (vol. I, f.d. 180).

Astfel, Vitalie Legalec urma să anunțe Autoritatea Aeronautică Civilă a Republicii Moldova despre intenția de a elibera un certificat JAR-145, având în vedere că JAR-66 a expirat, și despre intenția lui Nicolae Zadzic de a prelungi valabilitatea certificatului JAR -145, ca să poată activa. Or, JAR-145 nu poate fi prelungit, atât timp, cât JAR-66 nu-i valabil. Această atribuție funcțională intra anume în câmpul obligațiilor lui Vitalie Legalec, iar obligația acestuia de a transmite lunar aceste informații către Autoritatea Aeronautică Civilă a Republicii Moldova este stipulată expres în Manuale.

Respectiv, Vitalie Legalec a eliberat lui Nicolae Zadzic autorizarea JAR-145 cu încălcarea procedurii prevăzute de Excepția nr. 1 din 29 mai 2020, conform căroră managerul de instruire a personalului de întreținere a aeronavelor nu poate elibera certificatul JAR-145 în cazul în care certificatul JAR-66 este expirat.

Faptul că au fost încălcate prevederile pct. 4 lit. (c) din Anexa nr. 1 a Excepției nr. 1 din 29 mai 2020 este constatat expres de către Autoritatea Aeronautică Civilă a Republicii Moldova în Raportul (vol. I, f.d. 76).

Subsecvent, instanța de recurs nu poate accepta critica recurentului, precum că ordinul CA „Air Moldova” SRL nr. 168/p din 16 septembrie 2020, contrar prevederilor art. 210 lit. b) din Codul muncii, nu conține mențiunea privind termenul în care sancțiunea poate fi contestată. Or, în pct. 4 din partea dispozitivă a acestui ordin angajatorul CA „Air Moldova” SRL a indicat că „ordinul poate fi

atacat în instanța de judecată competentă, în termenul stabilit de legislația în vigoare”.

Colegiul consideră că formularea conținută în pct. 4 din partea dispozitivă a ordinului CA „Air Moldova” SRL nr. 168/p din 16 septembrie 2020 este conformă normei art. 210 lit. b) din Codul muncii.

În această ordine de idei, Colegiul ajunge la concluzia că instanțele ierarhic inferioare just au constatat că ordinul CA „Air Moldova” SRL nr. 168/p din 16 septembrie 2020 „privind aplicarea sancțiunii disciplinare”, prin care lui Vitalie Legalec i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară, prevăzută de art. 206 alin. (1) lit. c) din Codul muncii, sub formă de muștrare aspră, este legal, corespunde condițiilor de formă și de conținut, iar din acest considerent lui Vitalie Legalec cu privire la anularea acestui ordin urmează a fi respinsă ca neîntemeiată.

Referitor la capătul de cerere cu privire la anularea ordinului CA „Air Moldova” SRL nr. 170/p din 22 septembrie 2020 „privind aplicarea sancțiunii disciplinare lui Vitalie Legalec”, Colegiul reiterează că prin acest ordin a fost desfăcut din data de 22 septembrie 2020 contractul individual de muncă nr. 1008 din 13 septembrie 2017, încheiat între CA „Air Moldova” SRL și Vitalie Legalec, auditor superior, Departamentul calitate, conform prevederilor art. 86 alin. (1) lit. h) din Codul muncii, pentru absența fără motive întemeiate de la lucru timp de 4 ore consecutive (fără a ține cont de pauza de masă) în timpul zilei de muncă.

Conform art. 86 alin. (1) lit. h) din Codul muncii, concedierea – desfacerea din inițiativa angajatorului a contractului individual de muncă pe durată nedeterminată, precum și a celui pe durată determinată – se admite pentru absența fără motive întemeiate de la lucru timp de 4 ore consecutive (fără a ține cont de pauza de masă) în timpul zilei de muncă.

În condițiile speței, Colegiul atestă că, prin ordinul CA „Air Moldova” SRL nr. 125/p din 19 august 2020 a fost suspendat contractul individual de muncă încheiat cu Vitalie Legalec, iar la 16 septembrie 2020, prin ordinul nr. 169/p, CA „Air Moldova” SRL a dispus reluarea din data de 17 septembrie 2020 a activității de muncă de către Vitalie Legalec, în legătură cu finalizarea anchetei de serviciu și emiterea ordinului CA „Air Moldova” SRL nr. 168/p din 16 septembrie 2020 „privind aplicarea sancțiunii disciplinare”.

Așa, lui Vitalie Legalec i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară sub formă de concediere pentru faptul că, după aplicarea sancțiunii disciplinare în baza ordinului nr. 168/p din 16 septembrie 2020 și anularea suspendării sale din funcție prin ordinul nr. 169/p din 16 septembrie 2020, acesta la data de 17 septembrie 2020 a absentat fără motive întemeiate de la lucru timp de 4 ore consecutive.

La aspectul dat Colegiul învederează că raporturile de muncă ale salariatului Vitalie Legalec și CA „Air Moldova” SRL au fost suspendate în baza ordinului nr. 125/p din 19 august 2020 pe perioada anchetei de serviciu.

Respectiv, ordinul nr. 169/p din 16 septembrie 2020 „cu privire la reluarea activității de muncă” este indisolubil cu ordinul nr. 168/p din 16 septembrie 2020 „privind aplicarea sancțiunii disciplinare”, or, însăși din partea motivată a ordinului nr. 169/p din 16 septembrie 2020 rezultă că temei pentru anularea suspendării contractului de muncă încheiat cu Vitalie Legalec și reluarea de către acesta a activității muncii este finalizarea anchetei de serviciu și emiterea ordinului nr. 168/p din 16 septembrie 2020 „privind aplicarea sancțiunii disciplinare”.

Colegiul notează că ordinul nr. 169/p din 16 septembrie 2020 „cu privire la reluarea activității de muncă” urma să-i fie adus la cunoștință lui Vitalie Legalec în corespundere cu art. 75 alin. (4) din Codul muncii, care statuează că, suspendarea contractului individual de muncă și reluarea activității de muncă, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 76 lit. a) și b) și art. 78 alin. (1) lit. d¹) și e), se face prin ordinul (dispoziția, decizia, hotărârea) angajatorului, care se aduce la cunoștința salariatului, contra semnătură, cel târziu la data suspendării contractului individual de muncă sau a reluării activității de muncă.

În această consecvență, instanța de recurs nu poate accepta publicarea ordinului nr. 169/p din 16 septembrie 2020 pe web site-ul oficial al CA „Air Moldova” SRL la 16 septembrie 2020, ora 14.50, ca fiind comunicare efectivă a acestuia salariatului Vitalie Legalec. Or, din norma art. 75 alin. (4) din Codul muncii rezultă indubitabil obligația angajatorului de a aduce la cunoștință salariatului, contra-semnătură, ordinul de reluare a activității de muncă cel târziu în ziua reluării activității de muncă. Logica acestei dispoziții constă în faptul că, ordinul de reluare a activității muncii urmează să fie comunicat efectiv salariatului și nu poate produce efecte juridice mai devreme decât a fost adus la cunoștință angajatului.

Prin urmare, Colegiul apreciază ca fiind eronat argumentul angajatorului CA „Air Moldova” SRL, care de altfel a fost reținut și de către instanțele judecătorești inferioare, precum că ordinul nr. 169/p din 16 septembrie 2020 a fost comunicat lui Vitalie Legalec prin publicarea acestuia pe web site-ul oficial al CA „Air Moldova” SRL la 16 septembrie 2020, ora 14.50.

La fel, instanța de recurs nu poate accepta constatările instanțelor judecătorești inferioare, precum că „la 16 septembrie 2020, după publicarea ordinului pe web site-ul oficial al companiei, colaboratorul Secției personal, Tatiana Răducan, l-a telefonat de nenumărate ori pe Vitalie Legalec pentru a-l informa să se prezinte a doua zi la secție, pentru a-i aduce la cunoștință ordinele care-l vizează, rezultatele anchetei de serviciu și despre reluarea activității de muncă, însă, Vitalie Legalec nu a preluat apelurile”. Or, aceste constatări nu își găsesc confirmare prin suportul probatoriu anexat la materialele dosarului.

În opinia instanței de recurs, constatarea angajatorului CA „Air Moldova” SRL din partea motivată a ordinului nr. 169/p din 16 septembrie 2020, precum că „în data 16 septembrie 2020 Vitalie Legalec a fost somat de nenumărate ori prin apeluri telefonice despre reluarea activității muncii, dar aceste somații au rămas fără răspuns” este contradictorie, deoarece însăși noțiunea de „somare” presupune în sine aducerea la cunoștință efectivă a unor solicitări legale.

În speță, însăși angajatorul a constatat că în data 16 septembrie 2020 a eșuat să ia legătura cu Vitalie Legalec și să-l înștiințeze despre necesitatea de a se prezenta la serviciu începând cu data de 17 septembrie 2020, dar, în același timp, i-a aplicat sancțiune disciplinară pentru faptul că în data 17 septembrie 2020 Vitalie Legalec a absentat fără motive întemeiate de la lucru timp de 4 ore consecutive.

Astfel, Colegiul consideră că, în condițiile speței, angajatorul CA „Air Moldova” SRL greșit a constatat că, începând cu data de 17 septembrie 2020, Vitalie Legalec avea obligația de a se prezenta la serviciu, or, ordinul nr. 169/p din 16 septembrie 2020 „cu privire la reluarea activității de muncă” nu a fost comunicat salariatului în conformitate cu art. 75 alin. (4) din Codul muncii.

Din acest considerent, se ajunge la concluzia că angajatorul CA „Air Moldova” SRL neîntemeiat a aplicat față de salariatul Vitalie Legalec, prin ordinul nr. 170/p din 22 septembrie 2020, sancțiunea disciplinară sub forma desfacerii din data de 22 septembrie 2020 a contractului individual de muncă nr. 1008 din 13 septembrie 2017, conform prevederilor art. 86 alin. (1) lit. h) din Codul muncii, pentru absența fără motive întemeiate de la lucru în data de 17 septembrie 2020 timp de 4 ore consecutive în timpul zilei de muncă. Or, ordinul de reluare a activității muncii urma să fie comunitat efectiv salariatului și nu putea produce efecte juridice mai devreme decât a fost adus la cunoștință angajatului.

În această ordine de idei, Colegiul ajunge la concluzia că ordinul CA „Air Moldova” SRL nr. 170/p din 22 septembrie 2020 „privind aplicarea sancțiunii disciplinare lui Vitalie Legalec” este ilegal și neîntemeiat, urmând a fi anulat, din motiv că angajatorul CA „Air Moldova” SRL nu a demonstrat în prezentul litigiu legalitatea și nu a indicat temeiurile eliberării din serviciu a salariatului Vitalie Legalec, conform art. 89 alin. (2) din Codul muncii.

Referitor la pretenția cu privire la repunerea lui Vitalie Legalec în funcțiile anterior deținute concedierii ilegale, Colegiul învederează că, în corespundere cu art. 89 alin. (1) din Codul muncii, salariatul eliberat nelegitim din serviciu poate fi restabilit la locul de muncă prin negocieri directe cu angajatorul, iar în caz de litigiu – prin hotărâre a instanței de judecată.

Astfel, având în vedere că, în speță, a fost stabilit indubitabil ilegalitatea ordinului CA „Air Moldova” SRL nr. 170/p din 22 septembrie 2020 și că Vitalie Legalec a fost eliberat nelegitim din serviciu, Colegiul consideră că, în conformitate cu art. 89 alin. (1) din Codul muncii, Vitalie Legalec urmează a fi repus în funcțiile deținute anterior concedierii ilegale, și anume în funcția de bază – auditor superior, Departamentul calitate al CA „Air Moldova” SRL.

Cu referire la capătul pretenția lui Vitalie Legalec de a fi repus în celelalte funcții cumulate – manager pentru instruirea personalului tehnic și inginer aviație (documentație tehnică) categoria III de calificare, instanța de recurs o consideră neîntemeiată, or, prin ordinul CA „Air Moldova” SRL nr. 170/p din 22 septembrie 2020 a fost desfăcut contractul individual de muncă nr. 1008 din 13 septembrie 2017, încheiat între CA „Air Moldova” SRL și Vitalie Legalec, pentru funcția de auditor superior, Departamentul calitate.

Funcțiile de manager pentru instruirea personalului tehnic și de inginer aviație (documentație tehnică) categoria III de calificare, erau cumulate de către Vitalie Legalec doar pe perioada vacanței acestora, iar prin ordinul CA „Air Moldova” SRL nr. 170/p din 22 septembrie 2020 Vitalie Legalec nu a fost concediat din funcțiile cumulate.

Cu titlu subsecvent, Colegiul apreciază întemeiată pretenția lui Vitalie Legalec cu privire la repararea de către angajator a prejudiciului ce i-a fost cauzat prin eliberarea nelegitimă din serviciu.

Conform art. 90 alin. (1) și (2) din Codul muncii, în cazul restabilirii la locul de muncă a salariatului transferat sau eliberat nelegitim din serviciu, angajatorul este obligat să repare prejudiciul cauzat acestuia.

Repararea de către angajator a prejudiciului cauzat salariatului constă în:

a) plata obligatorie a unei despăgubiri pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă într-o mărime nu mai mică decât salariul mediu al salariatului pentru această perioadă;

b) compensarea cheltuielilor suplimentare legate de contestarea transferului sau a eliberării din serviciu (consultarea specialiștilor, cheltuielile de judecată etc.);

c) compensarea prejudiciului moral cauzat salariatului.

Așa, din motiv că Vitalie Legalec a fost eliberat nelegitim din serviciu în baza ordinului CA „Air Moldova” SRL nr. 170/p din 22 septembrie 2020, Colegiul consideră necesar de a-i încasa din contul angajatorului în beneficiul acestuia salariul pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă a lui Vitalie Legalec începând cu data concedierii – 22 septembrie 2020 și până la data repunerii efective în funcțiile anterior deținute, în mărime de un salariul mediu lunar de 11 048 de lei, calculul căruia a fost prezentat de către Vitalie Legalec și nu a fost negat și combătut de către angajatorul CA „Air Moldova” SRL.

Totodată, Colegiul reține că, prin prisma art. 90 alin. (3) din Codul muncii, mărimea reparării prejudiciului moral se determină de către instanța de judecată, ținându-se cont de aprecierea dată acțiunilor angajatorului, dar nu poate fi mai mică decât un salariu mediu lunar al salariatului.

Așadar, apreciind în ansamblu circumstanțele speței și având în vedere principiile compensării echitabile și rezonabile a prejudiciului moral, natura dreptului lezat, în concret eliberarea nelegitimă din serviciu a reclamantului, precum și având în vedere că Vitalie Legalec nu a argumentat în ce a constatat prejudiciul moral ce l-a suferit, Colegiul consideră că suma de 15 000 de lei reprezintă o satisfacție echitabilă pentru reclamant pentru suferințele morale suportate de către acesta.

Referitor la capătul de cerere cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată, Colegiul învederează că, în conformitate cu art. 94 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârîntului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Prevederile alin. (1) și (2) se aplică și la repartizarea între părți a cheltuielilor de judecată în instanța de apel, în instanța de recurs și în cadrul revizuirii.

Articolul 96 din Codul de procedură civilă prevede la alin. (1) și (1¹) că, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistenta juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile.

Cheltuielile menționate la alin. (1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Colegiul constată că, în prezenta cauză civilă, interesele reclamantului Vitalie Legalec au fost reprezentate de către avocatul Gabriela Kornacker, în baza mandatului avocațial seria MA nr. 1438868 din 24 septembrie 2020 (vol. I, f.d. 2).

Conform bonului de plată seria QL nr. 528188, Vitalie Legalec a achitat onorariul avocatului pentru reprezentarea intereselor sale în cadrul prezentului litigiu de muncă în sumă de 10 000 de lei (vol. I, f.d. 225).

Respectiv, odată ce instanța de recurs a ajuns la concluzia temeiniciei parțiale a acțiunii lui Vitalie Legalec, acestuia nu-i pot fi compensate în quantum

integral cheltuielile de asistență juridică, ci proporțional părții admise din pretenții.

Așadar, Colegiul consideră că suma de 7 000 de lei adjudecată lui Vitalie Legalec din contul angajatorului CA „Air Moldova” SRL, cu titlu de compensare a cheltuielilor de asistență juridică, ar fi echitabilă, reieșind din proporționalitatea părții admise din pretențiile formulate, de complexitatea cauzei, dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speță, aportul avocatului ce l-a reprezentat pe reclamant în prezenta speță în prima instanță, instanța de apel și instanța de recurs, timpul și munca depusă de acest avocat, precum și de perioada aflării prezentei cauze pe rolul instanțelor de judecată.

Cu titlu subsecvent, Colegiul învederează că, în conformitate cu art. 98 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cheltuielile aferente judecării cauzei, suportate de instanța judecătorească, precum și taxa de stat, de a căror plată reclamantul a fost scutit, se încasează la buget de la pârât proporțional părții admise din acțiune dacă pîrîtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată.

Din motiv că, în speță, s-a conchis asupra temeiniciei parțială a pretențiilor formulate de către Vitalie Legalec în cererea de chemare în judecată concretizată, Colegiul consideră că necesar de a compensa din contul CA „Air Moldova” SRL, care nu a avut câștig de cauză, în folosul statului taxa de stat de la plata căreia Vitalie Legalec a fost scutit prin efectul legii, pentru pretențiile care s-au constatat a fi întemeiate.

În conformitate cu art. 83 alin. (2) din Codul de procedură civilă, în acțiunile patrimoniale, taxa de stat se determină în funcție de caracterul și valoarea acțiunii, iar în acțiunile nepatrimoniale și în alte cazuri prevăzute de lege, în proporții fixe, conform Legii taxei de stat.

Colegiul consideră că, în condițiile speței, urmează a compensată doar taxa de stat pentru pretențiile certe cu caracter nepatrimonial, în concret pentru pretențiile de anulare a ordinului de concediere și cu privire la repararea prejudiciului moral.

Conform articolului 3 pct. 1) lit. e) din Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992, pentru alte cereri de chemare în judecată cu caracter nepatrimonial (sau care nu urmează a fi evaluate) tariful taxei de stat se stabilesc în cuantum de 500%.

În sensul articolului 3 din Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992, cotele procentuale fixe sunt calculate în unități convenționale. Unitatea convențională este egală cu 20 de lei.

Astfel, prin prisma art. 3 pct. 1) lit. e) din Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992, cuantumul taxei de stat pentru pretențiile de anulare a ordinului de concediere și cu privire la repararea prejudiciului moral constituie câte 100 de lei pentru fiecare.

Totodată, prin prisma art. 94 alin. (3) din Codul de procedură civilă, CA „Air Moldova” SRL urmează să compenseze statului și taxa de stat în instanță de apel și în instanță de recurs, de la plata căreia Vitalie Legalec a fost scutit prin efectul legii.

Articolul 3 pct. 1) lit. j) și k) din Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992 statuează în acest sens că, pentru cererile de apel împotriva hotărârilor instanțelor judecătorești, taxa de stat constituie 75% din taxa ce urmează a fi plătită la depunerea cererii de chemare în judecată, iar pentru cererile de recurs 50% din taxa ce urmează a fi plătită la depunerea cererii de chemare în judecată.

În această ordine de idei, instanța de recurs urmează să încaseze din contul CA „Air Moldova” SRL în beneficiul statului taxa de stat în cuantum de 200 de lei, pentru pretențiile din cererea de chemare în judecată cu privire la anularea ordinului de concediere și reparare a prejudiciului moral, 150 de lei pentru cererea de apel împotriva hotărârii primei instanței și 100 de lei pentru cererea de recurs.

Generalizând ipotezele descrise surpa, Colegiul urmează să caseze integral decizia din 02 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 23 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu pronunțarea unei hotărâri noi, prin care să admisă parțial acțiunea depusă de Vitalie Legalec împotriva angajatorului CA „Air Moldova” SRL.

În conformitate cu art. 94, art. 96, art. 98, art. 445 alin. (1) lit. b) și art. 445 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de Vitalie Legalec, reprezentat de avocatul Gabriela Kornacker.

Se casează parțial decizia din 02 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 23 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, și anume în partea respingerii capetelor de cerere ale lui Vitalie Legalec cu privire la anularea ordinului CA „Air Moldova” SRL nr. 170/p din 22 septembrie 2020, restabilirii în funcția de auditor superior, Departamentul calitate al CA „Air Moldova” SRL, încasării salariului pentru absența forțată de la serviciu, reparării prejudiciului material și moral, precum și compensării cheltuielilor de judecată, cu pronunțarea în această parte a unei hotărâri noi, prin care:

Se admite parțial cererea de chemare în judecată depusă de Vitalie Legalec împotriva companiei aeriene „Air Moldova” societate cu răspundere limitată cu privire la anularea ordinelor cu privire la suspendarea contractului individual de muncă, aplicarea sancțiunii disciplinare mustrare aspră, ordinului de concediere, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru absența forțată de la serviciu, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

Se anulează ordinul emis de CA „Air Moldova” SRL nr. 170/p din 22 septembrie 2020 „privind aplicarea sancțiunii disciplinare lui Vitalie Legalec”, prin care s-a desfăcut din data de 22 septembrie 2020 contractul individual de muncă nr. 1008 din 13 septembrie 2017, încheiat între CA „Air Moldova” SRL și Vitalie Legalec, auditor superior, Departamentul calitate, în temeiul art. 86 alin. (1) lit. h) din Codul muncii, pentru absența fără motive întemeiate de la lucru timp de 4 ore consecutive (fără a ține cont de pauza de masă) în timpul zilei de muncă.

Se repune Vitalie Legalec în funcția de auditor superior, Departamentul calitate al CA „Air Moldova” SRL.

Se încasează de la CA „Air Moldova” SRL, INDO 1002600001718, cu sediul în mun. Chișinău, bd. Dacia, 80/2, Aeroport, în beneficiul lui Vitalie Legalec, născut în data de 27 martie 1986, IDNP 2001038305598, domiciliat în mun. Chișinău, str. Independenței, 24/2, ap. 38, salariului pentru lipsa forțată de la muncă începând cu data concedierii – 22 septembrie 2020 și până la data repunerii efective în funcția anterior deținută, reieșind din salariul mediu de 11 048 (unsprezece mii patruzeci și opt) de lei, cu deducerea primelor de

asigurare obligatorie de asistență medicală și a contribuțiilor individuale de asigurări sociale de stat obligatorii, precum și a impozitului pe venit.

Se încasează de la CA „Air Moldova” SRL, INDO 1002600001718, cu sediul în mun. Chișinău, bd. Dacia, 80/2, Aeroport, în beneficiul lui Vitalie Legalec, născut în data de 27 martie 1986, IDNP 2001038305598, domiciliat în mun. Chișinău, str. Independenței, 24/2, ap. 38, suma de 15 000 (cincisprezece mii) de lei cu titlu de satisfacție echitabilă pentru suferințele morale suportate, în temeiul art. 90 alin. (2) lit. c) și alin. (3) din Codul muncii.

Se încasează de la CA „Air Moldova” SRL, INDO 1002600001718, cu sediul în mun. Chișinău, bd. Dacia, 80/2, Aeroport, în beneficiul lui Vitalie Legalec, născut în data de 27 martie 1986, IDNP 2001038305598, domiciliat în mun. Chișinău, str. Independenței, 24/2, ap. 38, suma de 7 000 (șapte mii) de lei, cu titlu de compensare a cheltuielilor de asistență juridică.

În rest, se mențin decizia din 02 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 23 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în partea respingerii pretențiilor lui Vitalie Legalec cu privire la anularea ordinelor emise de CA „Air Moldova” SRL nr. 125/p din 19 august 2020 „cu privire la suspendarea contractului individual de muncă” și nr. 168/p din 16 septembrie 2020 „privind aplicarea sancțiunii disciplinare lui Vitalie Legalec”, repunerii în funcțiile cumulate de manager pentru instruirea personalului tehnic și de inginer aviație (documentație tehnică) categoria III de calificare, precum și în cea de reparare a prejudiciului moral în partea ce excede suma de 15 000 de lei.

Se încasează de la CA „Air Moldova” SRL, INDO 1002600001718, cu sediul în mun. Chișinău, bd. Dacia, 80/2, Aeroport, în folosul bugetului de stat taxa de stat în cuantum de 200 (două sute) de lei pentru pretențiile din cererea de chemare în judecată cu privire la anularea ordinului de concediere și reparare a prejudiciului moral, 150 (una sută cincizeci) de lei pentru cererea de apel împotriva hotărârii primei instanței și 100 (una sută) de lei pentru cererea de recurs, în total suma de 450 (patru sute cincizeci) de lei.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

Victor Burduh

Maria Ghervas